

V. ГОРСКО СТОПАНСТВО

1. Залесяване, борба с ерозията и научно обслужване

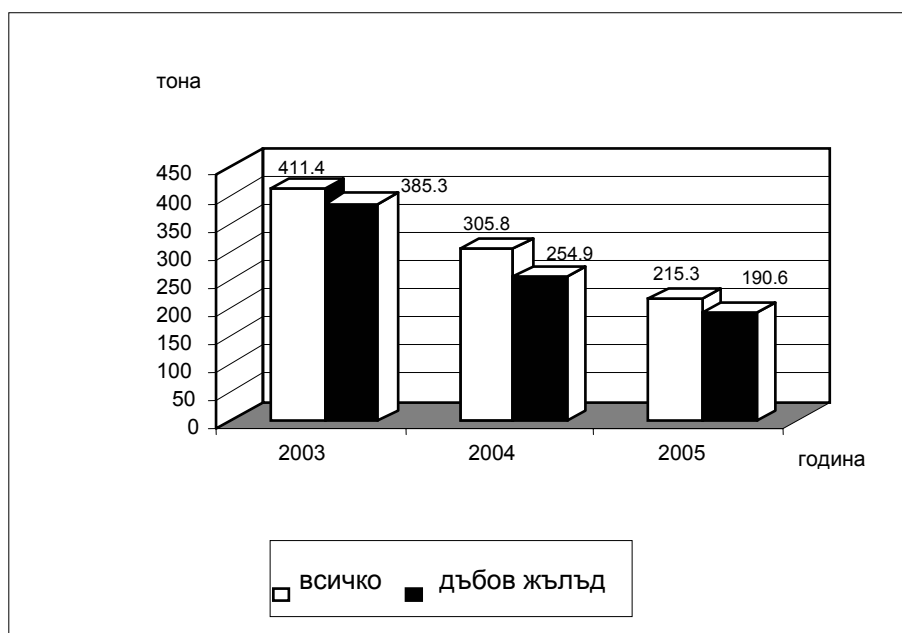
През 2005 г. основните приоритети в работата на НУГ, неговите структури и специализирани териториални звена бяха насочени към изпълнението на следните дейности:

- Залесяване в рамките на утвърдените бюджетни средства на НУГ върху площи от ДГФ, унищожени от пожари и съхнене, на топови и други невъзобновени сечища;
- Ограничаване на ерозионните процеси в ДГФ и възстановяване на горски култури и съоръжения, пострадали от природните бедствия;
- Изготвяне и приемане на необходимите нормативни документи съгласно Закона за горите.

1.1. Горска семепроизводствена база и семесъбиране

През 2005 г. са събрани, добити и закупени 215,3 т семена от над 70 дървесни вида, в т.ч. 190,6 т дъбов жълд. Бяха създадени 2 градини за семепроизводство от атласки кедър с площ 4,2 ха в Държавно лесничество (ДЛ) Стара Загора и Кърджали; 3 градини за семепроизводство от бяла акация с площ 6,4 ха в ДЛ Луковит, Първомай и Пловдив; опитни географски култури от летен дъб в ДЛ Садово, Средец и Никопол, от бял бряст в ДЛ Търговище и Върбица и др.

Добити и закупени семена, в т.ч. дъбов жълд за периода 2003 -2005 г.

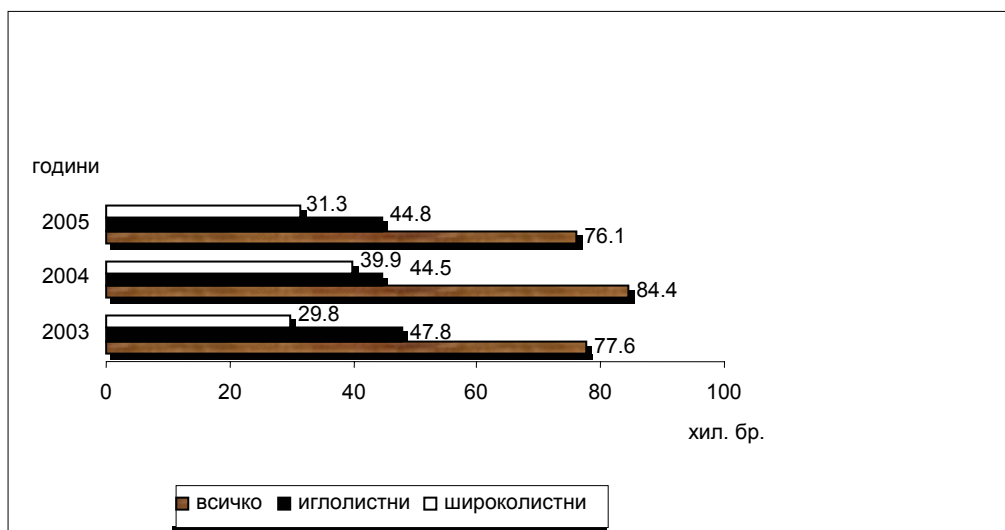
Фиг. V. 1

През 2005 г. общо за семепроизводство са изразходвани 313,1 хил. лв., в т.ч. за осигуряване на заетост на безработни лица по Националната програма "Възобновяване и опазване на българската гора" от Министерството на труда и социалната политика беше осигурено финансиране в размер на 13,4 хил. лв.

1.2. Производство на фиданки в държавните горски разсадници

В държавните горски разсадници през 2005 г. бяха произведени общо 76,1 млн.бр. фиданки за залесяване. От тях 31,3 млн.бр. са широколистни. В сравнение с 2004 г. производството на фиданки в горските разсадници е намалено с 8,3 млн. бр.

**Разпределение на произведените в държавните горски разсадници
фиданки за периода 2003 – 2005 г.**

Фиг. V. 2

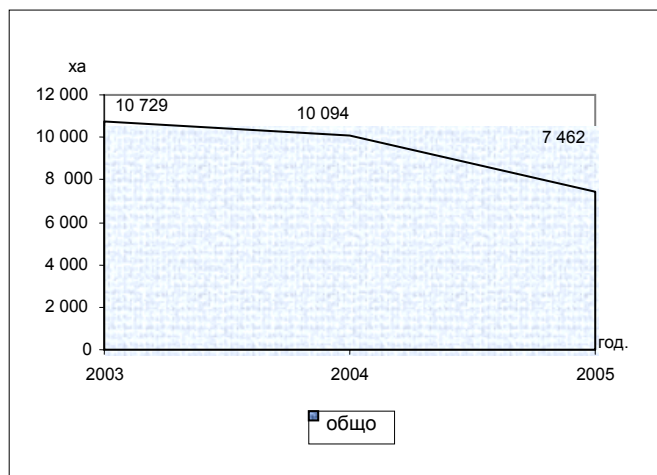
Изразходваните средства за тази дейност през 2005 г. бяха в размер на 4 571,6 хил. лв., в т.ч. финансиране от МТСП по Националната програма “Възобновяване и опазване на българската гора” – 26 хил.лв.

1.3. Залесяване и отглеждане на култури

В резултат на създадената организация и наличността на есенна почвоподготовка през 2004 г. в размер на 3 600 ха, през 2005 г. бяха залесени и попълнени общо 7 462 ха в Държавен горски фонд (ДГФ) в т. ч. новосъздадени култури – 5 397 ха.

Съотношението между иглолистни и широколистни видове при новите залесявания бе 28 % към 72 %. Постигнатото прихващане на културите беше: 83,78 % за едногодишни; 85,68 % за двегодишни и 83,50 % за тригодишни култури. Отгледани бяха 33 528 ха култури. Предвиденото отглеждане в размер на 34 459 ха не бе изпълнено с 932 ха поради недостатъчно финансиране.

Създадени и попълнени горски култури в ДГФ за периода 2003 – 2005 г

Фиг.V. 3.

Общо за почвоподготовка, залесяване, попълване и отглеждане на култури през годината бяха изразходвани 18 608 хил. лв., в т.ч. с финансиране по програмата "Възобновяване и опазване на българската гора" от Министерство на труда и социалната политика бяха изплатени 4 573 хил. лв.

1.4. Борба с ерозията

Борбата с ерозията в ДГФ през годината се водеше преди всичко чрез провеждане на залесяване върху опожарени площи, строеж на леки укрепителни съоръжения (каменни прагчета, клейонажи, задръствания и брегови плетчета) и на баражи. Бе построен праг Бански дол в Държавно дивечовъдно стопанство „Женда“ (РУГ Кърджали) и бяха изградени противоерозионни съоръжения (клейонажи) на обща стойност 39 хил. лв.

1.5. Нормативни документи

През 2005 г. се приеха две наредби:

- Наредба за условията и реда за определянето на източниците от горската семепроизводствена база, събирането и добивът на репродуктивни материали, предназначени за лесовъдски цели и тяхното окачествяване, включително от внос – приета от Колегиума на МЗГ през м. юни 2005 г.;
- Наредба за условията и реда за производство на фиданки за залесяване в горските разсадници – държавна собственост, приета през м. декември 2005 г.

1.6. Научно обслужване

През 2005 г. с финансиране от бюджета на НУГ бяха възложени 7 нови научно-приложни теми. Продължи работата по 10 теми възложени от минали години. Специалистите от ОСДГ – Бургас и ОСБРГДВ – Свищов работиха по 21 теми с практическа насоченост.

През 2005 г. бяха изразходвани общо 115,5 хил. лв. за финансиране на научни задачи в областта на горското стопанство, насочени към изготвяне на документи, подпомагащи практическата дейност в горите.

Прогнозни данни за 2006 г.

- Събиране и добив на семена – 160 т
- Производство на фиданки – 53 млн. бр.
- Почвоподготовка – 1 600 ха
- Залесяване и попълване на култури – 6 100 ха
- Строеж на бараж и надстройка на бараж в размер на 40 хил. лв.

2. Устройство на горите и земите от горския фонд

Общата площ на горския фонд е 4 076 464 ха, от която залесена – 3 651 243 ха, клек – 23 077 ха, незалесена дървопроизводителна – 96 121 ха (в това число: пожарища – 2 746 ха; сечища – 19 006 ха; голини – 74 369 ха) и недървопроизводителна – 302 792 ха.

Таблица V.1

Основни показатели на горския фонд по вид на горите

	вид на горите	%	залесена площ ха	общ запас куб. м.	средна възраст години	среден прираст на 1 ха	среден запас на 1 ха	средна пълнота
1.	Иглолистни	29,5	1 078 983	258 571 564	46	6,6	240	0,75
2.	Широколистни високостъблени	22,8	831 278	168 982 967	71	3,6	203	0,73
3.	Реконструкция	13,7	499 358	18 789 629	50	0,9	38	0,61
4.	Издънкови за превръщане	29,1	1 063 202	135 056 155	47	2,8	127	0,73
5.	Нискостъблени	4,9	178 422	9 380 608	17	3,3	53	0,78
	Общо	100,0	3 651 243	590 780 923	51	3,9	162	0,72

Източник: МЗГ - НУГ

Общо площта на широколистните гори е 2 572 260 ха – 70,4%, а на иглолистните – 1 078 983 ха – 29,6 %

Естествените насаждения са на площ от 2 679 130 ха, от които иглолистни – 399 522 ха (14.9%).

Културите са на площ от 873 858 ха, от които иглолистни 707 955 ха (81,0%).

Съобразно техните функции горите се разделят, както следва:

- гори и земи от горския фонд с основно дървопроизводителни и средообразуващи функции – 2 777 212 ха – 68,1 %
- защитни и рекреационни гори и земи от горския фонд – 963 871 ха – 23,7%
- гори и земи от горския фонд в защитени територии – 335 381 ха – 8,2 %

2.1. Лесоустройство

През 2005 г. бе проведена открита процедура за възлагане на обществена поръчка по изработване на лесоустройствени и ловоустройствени проекти за петнадесет Държавни лесничейства и три Държавни дивечовъдни станции. След приключване на процедурите бе възложено изработването на лесоустройствени и ловоустройствени проекти за Държавните лесничейства: Лом, Оряхово, Белоградчик, Никопол, Свищов, Старо Оряхово, Хвойна, Царево, Стара Загора, Кърджали, Харманли, Селище, Чехльово, Клисурса и Гоце Делчев и Държавните дивечовъдни станции Миджур, Балчик и Кормисош. Общата площ на устройваните обекти е 300 480 ха, а на горите и земите, подлежащи на инвентаризация – 356 261 ха. Общата стойност на обществените поръчки е 2 400 хил. лева.

Приети бяха от експертен технико-икономически съвет (ЕТИС) седемнадесет задания за изработване на лесоустройствени и ловоустройствени проекти, двадесет и пет задания за изработване на лесоустройствени проекти на недържавни гори, както и деветнадесет предложения за обособяване на стопански класове, турнуса на сеч и размер на годишното ползване за устройваните през 2004 – 2005 г. държавни лесничейства и държавни дивечовъдни станции.

В края на годината бяха проведени ЕТИС за приемане на протоколите от вторите лесоустройствени съвещания и лесоустройствените проекти за деветнадесет държавни лесничейства и държавни дивечовъдни станции.

2.2. Движение на горския фонд

През 2005 г. бяха анализирани, комплектовани и приключени с подписани заповеди на министъра на земеделието и горите 250 преписки за промяна на предназначението на гори и земи от горския фонд, учредяване право на ползване и сервитути върху гори и земи от държавния горски фонд, за продажба на застроена и нормативно определена прилежаща площ по реда на § 123 от Закона за изменение и допълнение на Закона за горите, а също така и 8 преписки с Решения на Министерски съвет.

2.3. Собственост

Към 01.01.2005 г. по данни, установени на базата на подадена информация от държавните лесничества, държавните дивечовъдни станции и регионалните управления на горите, разпределението на горите и земите от горския фонд по собственост е, както следва: обща възстановена собственост 890 783 ха или 21,9 % от общата площ на горския фонд, от които:

- 393 680 ха (9,7 % от общата площ на горския фонд) на физически лица,
- 464 929 ха (11,4 % от общата площ на горския фонд) на общини,
- 22 666 ха (0,6 % от общата площ на горския фонд) на религиозни организации,
- 9 508 ха (0,2 % от общата площ на горския фонд) на частни юридически лица.

3. Стопанисване и защита на горите

Дейностите по стопанисване на горите в НУГ бяха насочени към изпълнение на следните приоритети за 2005 г.:

- увеличаване на дела на отгледните сечи в млади и средновъзрастни насаждения и култури за подобряване на техния строеж, като се достигне не по-малко 60 % от предвижданията на лесоустройствените проекти;
- най-ефективно използване на всички лесовъдски мероприятия за подпомагане на естественото възобновяване, с цел максимално оползотворяване на потенциала на горите и особено в издънковите гори за превръщане в семенни;
- поддържане на устойчиво състояние на горите и недопускане на обезлистване от насекоми вредители чрез своевременно провеждане на мероприятията по лесозащита с прилагане на биологични методи и средства за растителна защита.

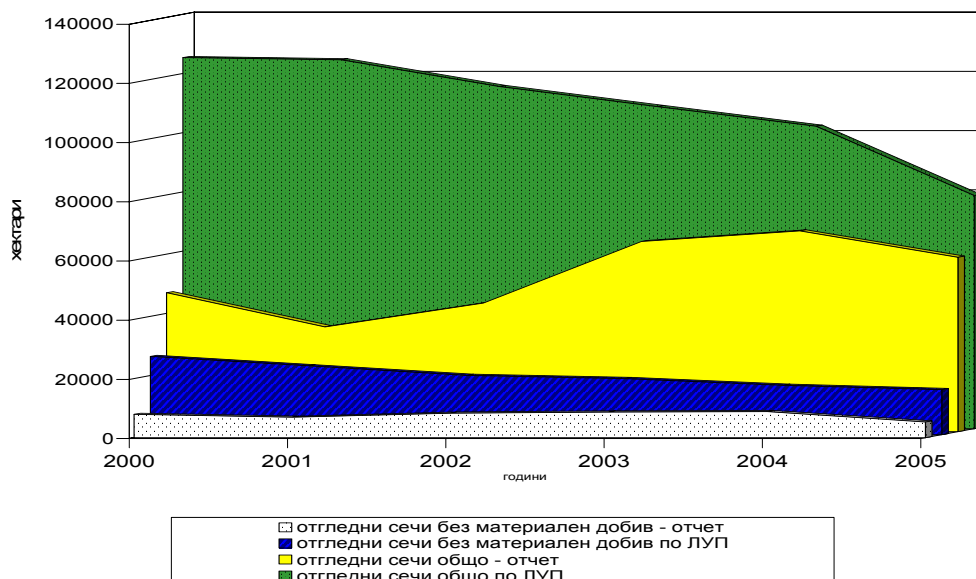
3.1. Отгледни сечи

Въпреки неблагоприятните климатични условия през 2005 г, пороите и наводненията, които нанесоха огромни поражения върху горската пътна мрежа, основният приоритет в дейността по стопанисване на горите е изпълнен. Проведените отгледни сечи са върху 58 918 ха, което е 74 % от предвидените по лесоустройствен проект площи в държавния горски фонд.

Отгледни сечи без материален добив, чието изпълнение се финансира от бюджета на НУГ, са проведени върху 5 295 ха, което е 106 % от разчетените за 2005 г. площи. Провеждането на отгледни сечи без материален добив изисква значителен финансов ресурс, който е инвестиция за формиране и подобряване на бъдещото състояние на горите.

Динамиката на площта с проведени отгледни сечи пред периода 2000 - 2005 г. е показана във Фигура V.4.

Динамика на площта с проведени отгледни сечи и отгледни сечи без материален добив през периода 2000-2005 г. в държавния горски фонд

Фиг. V.4

През 2006 г. е планирано да се проведат отгледни сечи върху площ от 62 000 ха, в т.ч. 8 590 ха без материален добив със средства от бюджета на НУГ.

3.2. Подпомагане на естественото възобновяване.

През 2005 г. усилията бяха насочени към максимално оползотворяване и подпомагане на естествения възобновителен потенциал на горите с прилагане на многообразието от лесовъдски подходи. Проведените мероприятия са на площ от 3 710 ха, съсредоточени предимно в издънкови гори, за превръщането им в семенни, с което разчетът е изпълнен на 112 %.

През 2006 г. ще бъде извършено подпомагане на естественото възобновяване върху площ от 4 670 ха.

3.3. Стопанисване на недържавни гори

Работата по стопанисване на недържавните гори през 2005 г. се състои от следните по-важни насоки и дейности:

- Консултиране на собствениците за управление на горите им;
- Контрол по прилагане на нормативната уредба и спазване на лесовъдските принципи при стопанисване на горите.

През отчетния период се осъществиха следните по-важни мероприятия:

- Участие на експерти от НУГ и РУГ за обучение на частнопрактикуващите лесовъди на семинари;

- Участие на експерти от НУГ като лектори в семинари със служители в общинските администрации, организирани под патронажа на Национално сдружение на общините и с подкрепата на Проект "Насърчаване на земеделските и горскостопански структури в Родопите" при ГТЦ ;
- Провеждане съвместно с Проект "Насърчаване на земеделските и горскостопански структури в Родопите" при ГТЦ мобилни обучения на собственици на гори в Самоков, обл. Софийска, гр. Бяла, обл. Русенска, гр. Доспат и гр. Чепеларе, Смолянска област.
- Участие на лесовъди на частна практика и собственици на гори в организирани от регионалните управления на горите и лесничействата тренировъчни съвещания по маркиране на лесосечния фонд.

3.4. Защита на горите

Дейностите за защита на горите през 2005 г. бяха насочени към ограничаване развитието на икономически значими болести и вредители в горските насаждения и култури.

Проведените лесозащитни мероприятия през 2004 г., 2005 г. и прогнозата за 2006 г. са представени в следващата Таблица V.2.

Таблица V.2.

Проведени лесозащитни мероприятия

МЕРОПРИЯТИЕ	Прогноза 2004 г.	Отчет 2004 г.	Прогноза 2005 г.	Отчет 2005 г.	Прогноза 2006 г.
	ха	ха	ха	ха	ха
Авиоборба	17 700	16 835	29 914	29 420	8 484
Наземна хим. и биол. Борба	1 800	2 780	2 980	1 682	2 202
Механична борба	1 300	513	436	430	411
Общо:	20 800	20 128	34 230	31 532	11 097

Източник: МЗГ - НУГ

Анализът на данните от проведените през 2005 г. мероприятия показва, че незначително са се увеличили площите с проведена механична борба, силно са намалели площите с проведена наземна химична и биологична борба, а площите с проведена авиоборба са нараснали с близо 74 %. Увеличаването на общата площ с проведени мероприятия през 2005 г. в сравнение с 2004 г. се дължи на каламитата на гъботворката в широколистните гори.

В резултат от проведените мероприятия, градацията на този най-опасен за широколистните гори в България вредител е ограничена и за 2006 г. не се предвиждат площи за борба срещу него.

4. Охрана на горите

4.1. Охранявана територия, горска и ловна стража

Структурите на Националното управление по горите охраняват 3 882 565 ха горски фонд. Върху охраняваната територия на Държавните лесничейства и Държавните дивечовъдни станции са обособени 2 446 охранителните участъка със средна площ от 1 587 ха.

Общата численост на горската и ловната стража е 2 976 служители. Горските стражари са 2 850 души, от които 2 430 са на охранителни участъци. Служителите от "Подвижна горска стража" /ПГС/ към Регионалните управления на горите (РУГ) са общо 420 души. Постоянните контролни горски пунктове (КГП) са 30.

Ловната стража е в състав от 126 души, от които 12 служители са подвижна ловна стража.

4.2. Констатирани и разкрити нарушения

От служителите по горите самостоятелно и съвместно с представители на други институции са извършени над 300 хиляди проверки на превозни средства, лица и обекти, свързани с ползването, преработката и търговията с горски, дивечови и рибни ресурси.

През 2005 г. са съставени 22 638 акта за констатирани нарушения. В прокуратурата са изпратени 471 преписки с данни за извършени престъпления. До края на 2005 г. по тези преписки са образувани 167 производства за търсене на наказателна отговорност, издадени са 54 осъдителни присъди, а 131 преписки са върнати за административно производство.

Незаконните количества дървесина по актове са: фасонирана – 441 куб. м., обла строителна – 8 799 куб. м., дърва – 32 535 пр. куб.м.

Количествата дървесина непокрита с актове и установени с протоколи от ревизиите и констативни протоколи, заедно с тези по съставени актове са: фасонирана – 509 куб. м., обла строителна – 11 521 куб. м., дърва – 53 804 пр. куб.м.

Общото количество на строителна дървесината и дърва /в плътни куб. м./ по актове, протоколи от ревизиите и констативни протоколи показва, че най-голям дял при незаконната дървесина имат РУГ София – 29,3 %, РУГ Берковица – 12 % и РУГ В. Търново – 11,7 %.

Като средства послужили за извършване на нарушения с актове са задържани 323 МПС, 121 коня, 962 каруци, 162 моторни триона, 9 бр. незаконно и 66 бр. законно притежавано оръжие, 25 лодки, 433 мрежи с обща дължина 34 318 м., и други.

4.3. Наказателни постановления – наложени и изпълнени наказания

По съставените през 2005 г. актове са издадени 22 004 наказателни постановления (НП)- за 97% от актовете, от които 15 865 бр. (72 %), влезли в сила. Обжалвани са 696 НП (3,2 % от издадените), като от тях 61 са отменени (8,7 % от обжалваните и 0,3 % от издадените). Към 2004 г. обжалваните постановления са намалели с 0,4%, а отменените към издадените с 3,0 %.

Наложените санкции с наказателни постановления са общо 5 331 млн. лв. Санкциите по влезли в сила НП са 3 318 млн. лв.

С НП са отнети в полза на държавата 244 куб. м. фасонирана дървесина, 1516 куб. м. обла стр. дървесина, 5 379 пр. куб. м. дърва за горене, 1 298 кг странични горски продукти, 115 кг дивечово месо и 132 кг риба.

Отнетите средства за извършване на нарушенията са – 260 МПС, 86 коня, 953 каруци, 138 моторни триона, 71 единици огнестрелно оръжие, 29 192 м. мрежи за риболов и други.

Наложени са 155 принудителни административни мерки, от които 83 за временно лишаване от право на лов и 72 за временно прекратяване на дейността в обекти за преработка и търговия с дървесина.

До края на годината в структурите на НУГ доброволно са изпълнени наказанията по 2 269 НП (14 % от броя на влезлите в сила постановления), като са събрани 267 хил. лв. В Агенцията за държавни вземания за принудително изпълнение са изпратени 8 872 НП (56 % от влезлите в сила), с които са наложени санкции за 1 855 хил. лв. От тези суми до края на годината АДВ е събрала 2,1 % - 39 4 хил. лв. Общо събраните суми по влезли в сила НП от 2005 г. са 325 хил. лв., което съставлява 9,7 % от наложените с тези НП санкции. Доброволно в структурите на НУГ са внесени 82 % от събраните суми (267 хил. лв.).

Приходите от продадени вещи са за 139 хил. лв., или общо приходите от парични санкции и продажби на вещи по НП са на стойност 448 хил. лв.

5. Опазване на горите от пожари

5.1. Статистика и анализ

През изминалата 2005 г. в страната бяха регистрирани 241 бр. горски пожари, при което са засегнати 1 456 ха горски територии. Площта на върховите пожари е 73 ха. В сравнение с 2004 г. има намаление на броя на горските пожари (с 53 по-малко), но има увеличение на засегнатата площ (с 319 ха повече).

Най-много горски пожари са регистрирани в РУГ София – 51 бр., на площ 386 ха, РУГ Ловеч – 37 бр. на площ 268 ха, в РУГ Благоевград 25 бр. пожари, като опожарената площ е 160 ха, РУГ Кюстендил – 19 пожари на площ от 115 ха и РУГ Велико Търново са възникнали 6 пожари на обща площ 106 ха. Сборно, опожарената площ на тези 5 РУГ представлява 71 % от цялата засегната площ.

Основните причини за възникване на горски пожари през 2005 г. са следните:

- поради небрежност -105 бр.;
- умишлено причинени - 20 бр.;
- естествени - 7 бр.;
- неизвестни - 109 бр.

Повечето от пожарите, определени като неизвестни са причинени по-скоро от небрежност при палене на стърнища и др., но не винаги се посочва истинската причина.

5.2. Предприети организационни мерки

През 2005 г. продължи изпълнението на изискванията на Наредба № 30/31.07.2003 г. за условията и реда за извършване на противопожарни мероприятия в горския фонд и опазване на горите от пожари. Съгласно наредбата всички РУГ подготвиха регионални програми за опазване на горите от пожари, които представиха по време на пролетните съвместни проверки от НУГ с представители на НС"ПАБ".

5.3. Изпълнение на противопожарните мероприятия.

Противопожарните депа са оборудвани с необходимия инвентар, съгласно нормативните изисквания.

Приключи изпълнението на съвместния проект на МЗГ и ФАО – TCP/BUL/ 2902 (A) "Укрепване на капацитета за превенция на горски пожари". В рамките на проекта бяха проведени 5 курса за обучение с повече от 120 участника. Изготви се и анализ на нормативната уредба на страната, като особено внимание бе отделено на степента на синхронизирането ѝ с европейското законодателство. Предоставени бяха ръчни инструменти за гасене на горски пожари и се изготвиха печатни рекламни материали с противопожарно съдържание.

6. Ползвания от горите, търговия и маркетинг

6.1. Ползване на дървесината от Държавния горски фонд (ДГФ)

Разчетът за дърводобив през 2005 г. възлиза на 5 298 389 куб.м., като от това количество 5 275 873 куб.м на стойност 121 312 299 лв. са предложени на процедури за ползване на

дървесина по различните начини утвърдени в нормативната уредба. За отчетния период са сключени договори за 5 190 378 куб. м на стойност 122 892 744 лева, което представлява 98 % от разчета в натурално и 100,3 % в стойностно изражение.

Разчетът за промишлен дърводобив, в т.ч продажби на сечища и на дървесни сортименти от склад възлиза общо на 4 530 436 куб.м за 111 260 014 лева, включително 51 112 041 лева за осъществяване на дърводобива, а за местното население на 767 953 куб.м за 11 232 096 лева. При промишления дърводобив сключените договори са за 4 458 789 куб.м на стойност 112 192 022 лева, в т.ч 48 828 794 лева средства за осъществяване на дърводобива.

Разчетът за ползване и продажби на дървесина е изпълнен, съответно, в натура - 4 165 455 куб.м или 79 % и в стойност - 105 095 451 хил. лева или 86 %, което е с приспаднати разходи за дърводобива. Сравнителният анализ показва, че спрямо 2004 г. са добити 365 000 куб.м по-малко, докато в стойност нарастването е с 10 737 хил. лв., т.е налице е увеличаване на приходите, при лек спад в добитото и реализирано количество.

Таблица V.3.

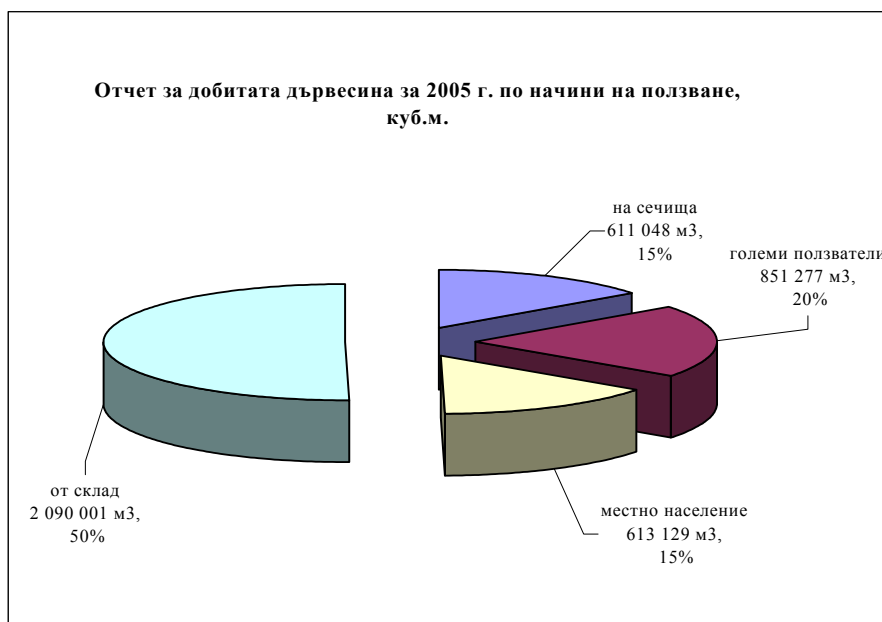
Обобщена справка за ползване на дървесина - към 31.12.2005 година – НУГ

Видове процедури	Разчет		Сключени договори		Отчет		%			
	м³	лв.	м³	лв.	м³	лв.	6/2	7/3	6/4	7/5
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.Общо на корен = 1.1+1.2	2 663 425	36 527 763	2 612 292	37 189 162	2 075 454	29 630 023	78	81	79	80
1.1. Промислен дърводобив - предоставяне на сечища :	1 895 472	25 295 667	1 880 703	26 488 440	1 462 325	20 883 672	77	83	78	79
търг, преговори, конкурс	838 034	12 205 937	824 140	13 206 112	611 048	10 114 790	73	83	74	77
големи преработватели	1 057 438	13 089 730	1 056 563	13 282 328	851 277	10 768 882	81	82	81	81
1.2.Местно население	767 953	11 232 096	731 589	10 700 722	613 129	8 746 351	80	78	84	82
2.Възлагане на дърводобива	2 634 964	51 112 041	2 578 086	48 828 794	2 170 071	38 367 402	82	75	84	79
3.Продажба по сортименти	2 711 650	137 076 388	2 607 304	134 532 376	2 090 001	113 832 830	77	83	80	85
Общо за добиване /1+2/	5 298 389	х	5 190 378	х	4 245 525	х	80	х	82	х
Общо продажби /1+3/	5 375 075	173 604 151	5 219 596	171 721 538	4 165 455	143 462 853	77	83	80	84
приходи /3-2/	х	85 964 347	х	85 703 582	х	75 465 428		88		88
Общо	5 298 389	122 492 110	5 190 378	122 892 744	4 165 455	105 095 451	79	86	80	86

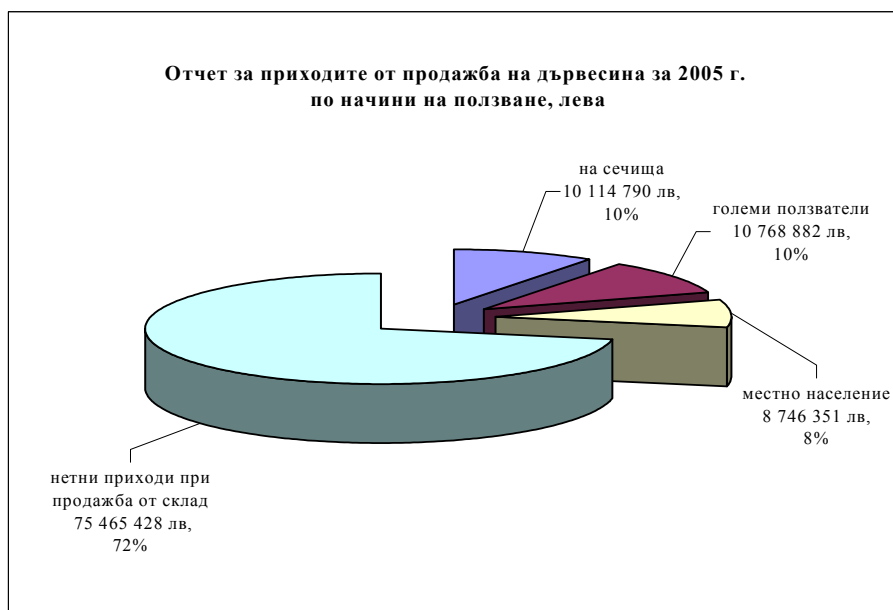
Източник: МЗГ- НУГ

През последните години ползването на дървесина от ДГФ е сравнително постоянна величина и благодарение на правилен избор на начини на ползване и на процедури за продажба, а именно увеличаване дела на възлагането на услугата сеч и извоз и на продажбите от склад, приходите в системата бележат постоянен ръст, като за 2005 г. нарастването е 10,2 % спрямо 2004г.

От анализа на отчетните данни се вижда, че чрез предоставяне на сечища са реализирани 2 075 454 куб.м. на стойност 29 630 023 лв., от възлагане на услугата и продажба на дървесни сортименти от склад на 2 090 001 куб.м. са получени нетни приходи с приспаднати разходи 75 465 428 лв., т.е. за приблизително близки обеми продадена дървесина, приходите нарастват над три пъти /Фигура 5 и Фигура 6 /.

Фиг. 5

Фиг. 6

Най-добро изпълнение на разчетите за ползване на дървесина в натура през 2005 г. имат: Регионално управление на горите (РУГ) Бургас – 98 %, РУГ Смолян – 92 %, РУГ Варна – 89 %, а най – ниско - РУГ София, РУГ Стара Загора и РУГ Берковица.

Таблица V.4.

Сравнителна таблица за изпълнение на сключените договори за ползване на дървесина през 2004 и 2005 г.

	Сключени договори				Извозено по транспортни позв.				Изпълнение в %				Ръст			
	до 31.12.04		до 31.12.05		до 31.12.04		до 31.12.05		до 31.12.04		до 31.12.05		%			
	м³	хил.лв.	м³	хил.лв.	м³	хил.лв.	м³	хил.лв.	кво	с-ст	кво	с-ст	42	53	86	97
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
НУГ	5322 084	106 510	5 190 378	122 893	4530 446	94 359	4 165 455	105 095	85	89	80	86	97	115	92	111

Източник: МЗГ-НУГ

Разчетът и изпълнението на дърводобива по категории дървесина от ДГФ през 2005 г. е отразено в следващата таблица:

Таблица V.5.

Дърводобив по категории дървесина през 2005 г. в куб.метра

категории	разчет	отчет
промишлен дърводобив	4 530 436	3 555 317
иглолистна всичко	1 811 547	1 510 852
едра	499 175	502 026
средна	712 629	574 341
дребна	211 364	183 344
дърва	388 379	251 141
широколистна всичко	2 718 890	2 044 465
едра	470 199	335 282
средна	340 481	255 557
дребна	109 055	70 802
дърва	1 799 155	1 382 824
местно население	767 953	613 129
общо	5 298 389	4 168 446

Източник: МЗГ-НУГ

Въпреки трудностите, произтичащи от липса на специализирана техника за дърводобив, лошото състояние на съществуващата пътна мрежа и липса на финансови средства за изграждане на нови пътища, чрез възлагане на дърводобива по Закона за обществените поръчки и със собствени работници бяха добити 2 098 741 куб.м. Усилията на НУГ за увеличаване ползването на дървесина по този начин, независимо от трудностите, ще бъдат насочени в тази посока.

Добрите резултати се дължат на подобрената нормативната уредба, регламентираща ползването на дървесина. Освен това, НУГ предприе редица мерки за подобряване работата с потребителите и ползвателите на дървесина, в т.ч. с големите дървопреработвателни предприятия и с останалите дърводобивни, дървопреработващи и мебелни фирми за осигуряване в по-голяма степен на необходимите им ресурси и с оглед максимално приближаване на предлагането на дървесина до търсенето ѝ.

През 2006 г. НУГ стартира пилотен проект за продажби на обла дървесина добита от ДГФ чрез Софийска стокова борса (ССБ). Продажбите на дървесина на борсата представляват една допълнителна възможност за постигане на по-добра равновесна цена на търсене-предлагане, както и на равнопоставеност при осигуряването със суровина за потребителите.

Прогнозата за изпълнението на разчета за 2006 г. е благоприятна и НУГ ще изпълни предвидените натурални и стойностни показатели.

6.2. Ползвания от горите на недървесни горски продукти

Ползванията от горите и земите в горския фонд по смисъла на Закона за горите представлява добивът на дървесина и/или странични ползвания, както и разпореждането с тях. Съгласно чл. 63, ал.1 от същия закон – “Ползванията от горите и земите от горския фонд, като добив на смола, борина, сено, листников фураж, кори, лико, семена, инертни материали, събиране на гъби, горски плодове, други растения и части от тях, улов на животни, които не са дивеч, паша на селскостопански животни, пчеларство и други, без ползване на дървесина, са странични ползвания” или ползвания на недървесни горски продукти. Предметът на страничните ползвания е широкообхванат и търпи постоянно развитие. Пълноценното използване на недървесните горски ресурси изисква инвентаризация и оценка на суровинната им база.

Разчетът за приходите от недървесни горски продукти, добити от ДГФ през 2005 г., е изпълнен и възлиза на 3 303 285 лева.

Таблица V.6.
Приходи от недървесни горски продукти

Вид ползване	Мярка	Количество	Събрани такси (лева)
1	2	3	4
Добив на дървени материали	лв.		131 756
в т.ч. вършина	куб.м.	15 129	11 846
коледни елхи	бр	42 992	100 123
Кори	кг	27 944	1 597
Други	лв.		18 190
Животновъдство	лв.		66 502
пчелен мед	кг		45
Други	лв.		66 457
Растениевъдство	лв.		24 788
сено(ливадно, горско, фий)	т	8 105	3 376
Слама	т		
Пшеница	т	8	1 512
Ечемик	т	28	4 278
Слънчоглед	т	22	5 000
Царевица	т	89	
Картофи	т	2	
Други	лв.		10 622
Черупкови плодове	т	20 062	18 843
в.т.ч. Орехи	т	20 011	18 726
лешници	т	1	109
други	т	50	8
Диворастващи гъби	кг	7 937 062	1 553 023
в.т.ч. Манатарка	кг	3 846 028	893 508
пачи крак	кг	1 578 418	472 501
челадинка	кг	359 771	23 934
рижика	кг	439 215	30 158

сърчула	кг	3 126	808
саждива	кг	51 240	3 420
дипленка	кг		
майска гъба	кг	126 909	7 617
масловка	кг	447 314	15 338
други	кг	1 085 041	105 739
Горски плодове	кг	1849075	75612
в.т.ч. Малини	кг	1 430	57
къпини	кг	521 350	21 488
черни и червени боровинки	кг	189 850	27 845
трънки	кг	573 770	7 844
други	кг	562 675	18 378
Липов цвят	кг	471 432	47 650
Шипки	кг	303 230	13 749
Горски семена	кг	40 172	3 263
в.т.ч. Иглолистни	кг	15 131	391
широколистни	кг	25 041	2 872
Горски фиданки	бр	605 453	55 123
в.т.ч. Иглолистни	бр	247 989	19 420
широколистни	бр	357 464	35 703
Декоративни фиданки	бр	37 264	67 013
Билки	кг	4 520 667	66 565
Добив на карьерни и инертни материали	т	9 247	22 407
Услуги	лв.		655 485
Други	лв.		501 509
Общо			3 303 285

Източник: МЗГ- НУГ

7. Ловно и рибно стопанство

През 2005 г. е извършена следната дейност, свързана със стопанисването и ползването на дивеча в държавните ловностопански райони на страната, както и поддържане на екологическото равновесие по горните течения на реките за любителски риболов.

Проведена бе пролетната таксация на дивеча в цялата страна и беше утвърден планът за ползване на дивеча.. Данните от таксацията, които са дадени в Таблица V. 7 сочат увеличение на запасите при всички видове дивеч с изключение на зубъра и тибетския як.

Таблица V.7.
Видове дивеч

Вид дивеч	2002 (бр.)	2003 (бр.)	2004 (бр.)	2005 (бр.)
1.Благороден елен	16 264	14 310	15 030	16 021
2.Елен лопатар	3 748	4 055	4 291	4 708
3.Сърна	57 245	61 800	63 161	66 552
4. Дива свиня	42 322	42 410	45 788	52 854
5.Дива коза	1 811	2 035	1 836	2 106
6.Муфлон	2 111	2 035	2 216	2 667
7.Глухар	2 533	2 740	2 693	2 793

Вид дивеч	2002 (бр.)	2003 (бр.)	2004 (бр.)	2005 (бр.)
8.Зубър	67	51	51	51
9.Тибетски як	20	21	17	17
11.Мечка	864	868	904	1 030
12.Заяк	390 567	354 635	391 343	422 675
13.Фазан	79 865	76 950	77 660	92 079
14.Яребица	232 176	210 920	226 328	252 729
15.Кеклик	20 906	19 215	18 386	20 626

Източник: МЗГ - НУГ

Във връзка с влошената епизоотична обстановка при дивите свине със заповед № РД 09-149/17.03.2005 г. на министъра на земеделието и горите беше разпоредено да се извърши орална ваксина на дивите свине в държавните дивечовъдни станции и базите за интензивно стопанисване на дивеча. Беше проведена трикратна ваксинация.

Проблеми при стопанисването и ползването на дребен пернат дивеч и най-вече при фермерското му производство, както и ползването на прелетния и водоплаващ дивеч създаде и забраната за отстрел на тези видове със заповед № РД 09-521/10.10.2005 г. на МЗГ, във връзка с влошената епизоотична обстановка и констатиране на заболяването инфлуенца по птиците - „птичи грип“ в страната.

Бяха проведени семинари с председателя на FACE и с председателите на ловнорибарските сдружения от Сърбия, Хърватия, Словения, Румъния и Албания. Семинари се проведеха и с туроператорите на фирмите за ловен туризъм, както и с експертите по ловно стопанство към регионалните управления на горите и директорите на държавните дивечовъдни станции.

Беше приета Наредба за бонитиране на дивечовите местообитания.

През 2005 г. от бюджета на НУГ бяха осигурени 2 300 хил. лв., от които 770 хил. лв. за ловностопански мероприятия и съоръжения, 700 хил. лв. за възнаграждения за отстреляни хищници, 600 хил. лв. за фермерно производство на дивеч, 130 хил. лв. за внос на жив дивеч / елен лопатар и муфлон/ за опресняване на кръвта и 100 хил. лв. за зоопрофилактика., както и 120 хил. лв. от бюджета на страната за борба с класическата чума по дивите свине.

Изпълнена е държавната поръчка за фермерско производство на ловни птици, с цел запазване на екологичното равновесие в страната, като се излюпиха и отгледаха в държавните дивечовъдни станции до 45 дневна възраст около 38 000 бр. фазани, 4 500 бр. яребици, 8 000 бр. полудива патица и около 500 бр. токачки.

Организирано бе участие в пет ловни изложения - Дортмунд, Залцбург, Мадрид, Рамбуе, и Риека, в резултат, на което бяха постигнати редица договорености за ловен туризъм през настоящият сезон.

Проведени бяха преговори и беше осигурено финансирането за внос на муфлон и елен лопатар от Австрия за опресняване на кръвта.

Организирано и проведено бе единадесетото издание на специализираната международна изложба “Природа, лов, риболов, туризъм” в гр. Пловдив.

Проведоха се курсове за придобиване право на лов и са приети като нови ловци около 6 800 члена.

След проведени курсове и успешно издържани изпити бяха издадени около 2800 бр. удостоверения за подборен отстрел.

Издадени бяха 64 билета за лов на чужденци дългосрочно пребиваващи в страната.

Проведе се дващедневен курс за преподготовка на ловни водачи към държавните дивечовъдни станции и едноседмични курсове за камериери и готвачи.

Произведени са 480 млн. броя зарибителен материал от речна пъстърва и дъгова пъстърва за зарибяване на водоемите и водните течения за спортен риболов в държавния горски фонд.

8. Международно сътрудничество и връзки с неправителствени организации (НПО)

Международни проекти

Активно се работи по проектите с международна подкрепа от:

- 1) Световна банка
  - Координира се работата по проекта “Възстановяване на влажните зони и намаляване на замърсяването”;
  - Успешно приключи пилотния проект – “Смяна на горивата”, финансиран от Японското правителство чрез Световна Банка. Проучват се възможности за разширяване на проекта.
- 2) Програма на ООН за развитие (UNDP):
  - Съвместно с Министерство на земеделието и горите се работи по управлението и реализирането на проекта “Развитие на селските райони”;
  - Координира се работата по проекта на UNDP за опазване на глобално значимото биологично разнообразие в ландшафта на Родопите.
- 3) Европейски съюз:
  - Подписан е договор и е в процес на изпълнение Туининг проект по Програма ФАР „Укрепване на административния капацитет на държавната горска администрация,” BG/2004/IB/AG/05/UE.
  - Подписан е договор и е в процес на изпълнение проект „Подпомагане на устойчивото развитие и опазване на биологичното разнообразие в българо-румънския крайграничен регион” – ФАР ТГС, в който са интегрирани две предложения за проекти, а именно: “Опазване на биоразнообразието и устойчиво стопанисване на горите в Южна Добруджа” и “Възстановяване на заливните гори по Дунавските острови”.
  - Изпълнява се проект „Насърчаване на устойчивото развитие в планинския регион Странджа/Йълдъз” – ФАР ТГС;
  - Координира се работата на проект „Планинска горска мрежа” по програма INTERREG III C/EU, в който НУГ е партньор без финансов принос;
  - Координира се работата по проект „Картиране на риска от възможностите за възникване на природни бедствия, оценка, мониторинг и известяване на риска” по програма INTERREG III B/CADSES MONITOR, в който НУГ е партньор с финансов принос.
- 4) Организация по прехрана и земеделие на ООН (FAO):
  - Успешно приключи работата по проекта “Укрепване на капацитета за превенция от горски пожари”.
- 5) Продължава координацията по изпълнение на Българо-Швейцарската програма по горите.
- 6) Координира се работата на проект “Насърчаване на аграрните и горскостопанските структури в Родопите”, отговорни страни по който са Германското дружество за техническо сътрудничество и Министерство на земеделието и горите.

Международни прояви

През изтеклата година се активизира участието на НУГ в международните форуми по горите (Министерска конференция по опазване на горите в Европа, Форум за горите на ООН), в

работата на Организацията по прехрана и земеделие към ООН, както и във важни международни инициативи и конференции по устойчиво управление на горите, като Министерския процес по Правоприлагане и управление в горите на Европа и северна Азия (ENA FLEG). България чрез НУГ/МЗГ е член на Международния координационен комитет на ENA FLEG и активно участва в изготвянето и одобрението на Декларацията от Санкт Петербург и Индикативния списък на действия.

НУГ участва активно в изготвянето на становища на страната във връзка с различни заседания на работни групи и комитети към Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия.

Двустранно сътрудничество

- 1) С Република Коми – взаимни посещения с цел провеждане на срещи на Съвместната работна група от представители на Национално управление по горите и Министерство на промишлеността и енергетиката на Република Коми.
- 2) С Германия:
  - взаимни посещения в рамките на програмата за сътрудничество (България-Бавария);
  - осъществяване на посещение в България на министъра на околната среда на федерална провинция Заарланд.
- 3) С Турция – взаимни посещения в рамките на подписан протокол за сътрудничество между Регионално управление на горите гр. Бургас и Регионално управление на горите гр. Истанбул.

9. Икономическа и финансова политика

През 2005 г. дейностите по управление, възпроизводство, ползване и опазване на горите от ДГФ, издръжката на Национално управление по горите, неговите структури и специализирани териториални звена са финансирани от бюджета на Националното управление по горите. Чрез бюджета си НУГ подпомага финансово Държавните дивечовъдни станции.

През изминалата година са съставени финансови отчети отразяващи администрираните приходи по бюджета на НУГ и разходваните финансови ресурси за изпълнение на годишните задачи.

1) Приходи

През 2005 г. са отчетени приходи в размер на 91 267 128 лв. при първоначален разчет от 94 970 244 лв. или изпълнение от 96 %.

Основният приход по § 24-00 "Приходи и доходи от собственост" отчита ползването на дървесина чрез възлагане и продажба на дървесина от склад, приходи от продажба на фиданки, семена, зарибителен материал, дивечово месо и др. Неговият дял от общите приходи представлява 75 %, а годишното изпълнение спрямо разчета е 106 %.

Държавните такси осигуряват 35 102 887 лв. от приходите с изпълнение от 130 %. Преизпълнението се дължи на приходите от държавните дивечовъдни станции за бюджета на НУГ, като държавни такси за ползване на дървесина, съгласно ПМС № 274.

2) Разходи

Отчетените разходи през 2005 г. в размер на 102 626 501 лв. осигуриха изпълнението на мероприятията в горите при спазване на строги икономии, съгласно приложение към Протокол № 47 от заседание на Министерския съвет от 10 ноември 2005 г. за извършване на 97,92 % от разчетените разходи. Въпреки така създадените затруднения се гарантира, както многофункционално стопанисване на горите, така и разходите за заплати и осигурителни вноски за работещите в структурите и специализираните териториални звена на НУГ, включително и разходите за възнаграждения и осигурителни вноски за заетите по Националната програма "От

социални помощи към осигуряване на заетост” – Програма “Възстановяване и опазване на българската гора”. Средствата от Министерство на труда и социалната политика, преведени на структурите на НУГ за изпълнение на програмата възлизат на 3 102 035 лв.

Държавните дивечовъдни станции функционират като държавни предприятия, като участват в бюджета на НУГ с приходи от 17 217 391 лв. и разходи, за подпомагане изпълнението на възложените им мероприятия в горите от 14 139 506 лв.

През 2005 г. капиталовите разходи за основен ремонт, строеж на горски пътища, придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи са в размер на 5 245 275 лв. От тях за основен ремонт са изразходвани 1 343 695 лв., в т.ч. ремонт на горски пътища. За придобиване на дълготрайни материални активи са разходвани общо 3 174 979 лв. в т.ч.: за закупуване на компютри - 813 024 лв.; за придобиване на сгради - 178 000 лв.; за придобиване на транспортни средства - 240 000 лв.; за изграждане на инфраструктурни обекти /горски пътища, контролни горски пунктове и др./ - 1 047 035 лв. За придобиване на програмни продукти са разходвани 327 770 лв. Усвоени са капиталови трансфери за разходи при стихийни бедствия и аварии в размер на 383 837 лв.

3) Субсидия

Държавният бюджет субсидира разходите по издръжка на горската и ловна стража през 2005 г. в размер само на 8 229 956 лв.

4) Численост на персонала

През 2005 г. за бюджета на НУГ е разчетена численост от 7 734 бройки. Отчетена е численост от 7 539 щатни бройки със средна годишна работна заплата от 3 821 лв.